info@payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۲۷۹۱
سه‌شنبه / ۱۷ تیر / ۱۴۰۴
۱۲ / محرم / ۱۴۴۷
08 / July / 2025

صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: یاهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کافون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۴۸۳۸-۳۲۵۳۴۴۴۳-۰۲۶ فکس: ۳۲۵۳۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۶۷/۸۰
چاپ: کارگر

امروز با حافظ

حَسَب حالی نَوِشتی و شد ایّامی چند
مَحرمی کو که فرستم به تو پیغامی چند؟
ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید
هم مگر پیش نَهَد لطف شما گامی چند

خواندنی

کناره کن ز جهان تا رسی به مامن عشق
به کوه قاف طلب آشیان عنقارا

جامی

اوقات شرعی

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۳:۱۳	۰۴:۵۷	۱۲:۱۱	۱۹:۲۴	۱۹:۴۵

برگه

آنچه بدان می‌اندیشیم، برای ما رخ خواهد داد؛ پس اگر خواهان تغییر هستیم باید ذهن‌مان را باز نگاه داریم...

وین دایر

گزارش روز

حملات اسرائیل گسل‌های تهران و تبریز را فعال می‌کند؟

در سال‌های اخیر، پرسش‌های متعددی درباره ارتباط بین حملات نظامی و وقوع زمین‌لرزه‌ها مطرح شده است. آیا میدان‌ها و انفجارها می‌توانند موجب وقوع زلزله‌های طبیعی شوند؟ با توجه به حملات اسرائیل طی جنگ ۱۲ روزه، آیا گسل‌هایی در ایران فعال خواهند شد؟

به گزارش پیام آشنا به نقل از خبرآنلاین، مهدی زارع -رئیس مرکز پیش بینی زلزله و استاد گروه زلزله‌شناسی پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی- به تفصیل این موضوع را بررسی کرده و تفاوت‌های زلزله‌های طبیعی با زلزله‌های انسان‌ساخت را توضیح داده است. این مصاحبه را بخوانید.

شما در مصاحبه‌های گفته‌اید ۱۵۰۰ زمین‌لرزه در اثر حملات دشمن صهیونیستی در ایران ایجاد شده؟ این آمار درست است؟

این سؤال خیلی خوبی است و پاسخ بسنگی به این دارد که «زلزله» را چگونه تعریف می‌کنید. البته همین ابتدا این جمله را صریح بگویم که «حملات دشمن در این جنگ ۱۲ روزه موجب هیچ زلزله طبیعی در ایران نشده است.» من هم در همه مصاحبه‌ها به صراحت گفته‌ام که این حملات امکان تحریک هیچ گسلی را نداشته‌اند و هیچ گسل آزمایشی در ایران تحریکی در اثر بمباران و موشک‌باران دشمن تحمل نکرده است.

حال به تعریف زلزله برمی‌گردم و بیتیم که از بین ۱۵۰۰ زلزله ثاتی از انفجار چه بوده‌اند. در دقیق‌ترین حالت یک «زلزله واقعی» یا «زلزله زمین‌ساختی» به لرزش طبیعی زمین ناشی از آزادسازی ناگهانی انرژی کرنش الاستیک انباشته شده در پوسته است که عمدتاً به دلیل حرکت و رفاهای زمین‌ساختی در امتداد گسل‌ها رخ می‌دهد. انفجارها اعم از هسته‌ای، انفجارهای معدنی، تخریب‌های بزرگ حوادث صنعتی، سوانح تروریستی، همگی منابع انرژی خارجی و مصنوعی — ناشی از فعالیت انسان‌ها — هستند. لرزشی که ایجاد می‌کنند ناشی از آزادسازی تنش زمین‌ساختی انباشته شده در داخل زمین نیست. اینکه با بمباران‌های دوازده‌روزه و تجاوز دشمن در ۲۳ خرداد تا ۳ تیر ۱۴۰۴ حتی آن بمباران‌ها و اصابت پرتابه‌هایی که در نزدیکی یا ورود رد سطحی گسل‌های مهم تهران و تبریز انجام شده، موجب تحریک این گسل‌ها می‌شود یا شده؟ جواب منفی است.

البته از نظر لرزه‌نشناسان اصطلاح «زلزله» به طور گسترده‌تری برای اشاره به هر رویداد لرزه‌ای قابل ثبت که امواج لرزه‌ای قابل تشخیص در سراسر زمین ایجاد می‌کند استفاده می‌شود و شامل زلزله‌های زمین‌ساختی طبیعی، زلزله‌های آتشفشانی (ناشی از حرکت ماگما)، زلزله‌های فروچاله (متلاً در ریزش معدنی یا فروچاله‌های بزرگ شهری)، زلزله‌های انفجاری (ناشی از انفجارهای شیمیایی یا هسته‌ای) یا حتی زلزله ناشی از برخورد شهاب‌سنگ‌ها به سطح زمین. یا زلزله ناشی از فروریختن برج‌های دو قلو نیویورک در حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در آمریکا هستند. امواج لرزه‌ای می‌توانند در اثر برخورد اجسام به زمین ایجاد شوند. تجزیه و تحلیل امواج لرزه‌ای در ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در نیویورک از ایستگاه‌های لرزنگارگی در اطراف نیویورک، سیگنال‌های تولیدشده به دلیل برخورد هواپیماها و فروپاشی متعاقب دو برج مرکز تجارت جهانی انجام شد. فروپاشی برج جنوبی زلزله‌ای با بزرگای ۲.۱ ایجاد کرد و فروپاشی برج شمالی، با زلزله‌ای به بزرگای ۲.۳ در سیزده ایستگاه در اطراف نیویورک ثبت شد. لرزنگاشت‌ها در مقایسه با یک زلزله طبیعی، الگوی متمایزی را نشان دادند. و هم زلزله ناشی از انفجار، امواج فشاری، برشی و امواج سطحی تولید می‌کنند که در داخل و نزدیکی سطح زمین حرکت می‌کنند. هر دو باعث لرزش زمین می‌شوند که افراد احساس می‌کنند و لرزاه‌های لرزنگاری ثبت می‌کنند. انفجارهای بزرگ مانند انفجارهای بزرگ معادن و تجاوز دشمن هسته‌ای می‌توانند لرزش‌هایی در زمین را به اندازه کافی قوی ایجاد کنند تا به ساختمان‌ها آسیب برسانند. درست مانند زلزله‌های طبیعی.

چه تفاوتی بین این دو نوع لرزه وجود دارد؟

این زلزله‌های انسان‌ساخت و زلزله‌های طبیعی تفاوت‌های کلیدی دارند که متخصصان زلزله‌شناسی آنها را تشخیص می‌دهند. تفاوت اساسی در مقیاس انرژی از تنش زمین‌ساختی است که از خاک زمین است. در مقابل انرژی انفجاری که خارجی و سطحی است. ژرفای زلزله‌های طبیعی معمولاً کیلومترها زیر سطح در کانون زلزله رخ می‌دهند. زلزله‌های انفجاری معمولاً در سطح یا بسیار نزدیک به آن در محل انفجار رخ می‌دهند. اگرچه از نظر ظاهری لرزنگاشت‌ها مشابه هستند. اما زلزله‌شناسان متخصص اغلب می‌توانند زلزله‌های انفجاری را از زلزله‌های طبیعی در لرزنگاشت‌ها تشخیص دهند. انفجارها اغلب دارای فشردگی اولیه موج فشاری بسیار تیزتر هستند زیرا با یک فشار ناگهانی به سمت بیرون شروع می‌شوند. زلزله‌های طبیعی اغلب با یک فرآیند گسیختگی پیچیده در یک گسل شروع می‌شوند. ژرفای انفجارها بسیار کم است و انفجارها در مقایسه با زلزله‌های طبیعی با بزرگای یکسان، انرژی فرکانس بالای نسبتاً بیشتر و انرژی سطحی کمتری تولید می‌کنند. انفجارها در نزدیکی سایت‌های ثبت‌شده معدن، استخراج، آزمایش هسته‌ای و محل اصابت پرتابه خود، یک نشانه برای تشخیص آنهاست. از نظر علمی لرزش ناشی از انفجار یک زلزله «طبیعی» یا زمین‌ساختی نیست. این زلزله‌ها یک رویداد لرزه‌ای القایی یا به طور خاص یک زلزله انفجاری است.

از نظر عملی انفجارها و برخورد پرتابه‌ها امواج لرزه‌ای واقعی و لرزش زمین را تولید می‌کنند که برای ناظر از یک زلزله طبیعی با بزرگای مشابه در نزدیکی قابل تشخیص نیست. زلزله‌شناسی که امواج را مطالعه می‌کنند، آن را رویداد لرزه‌ای و یا «زلزله ناشی از انفجار» می‌نامند. این رخدادها اگرچه زلزله‌های زمین‌ساختی نیستند اما رویدادهای لرزه‌ای ناشی از انفجارهای بزرگ از نظر لرزشی که ایجاد می‌کنند بسیار واقعی هستند و به عنوان بخشی از «زلزله‌شناسی دستگاهی» «زلزله‌شناسی انفجارات»، «زلزله‌شناسی مهندسی» و «زلزله‌شناسی قانونی intrinsic seismology» مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

حملات انجام شده در شهرهای ایران از جمله تهران و تبریز می‌تواند موجب تحریک گسل‌های این دو شهر می‌شود؟

خیر. گسل‌های تهران و تبریز به اندازه میزان استرس جمع شده در اثر تقیبر شکل پوسته در این نواحی لرزه‌زا هستند و فعلاً گسل‌های اصلی در هر دو شهر در سکوت لرزه‌ای و قطعاتی از آنها در مرحله قفل شدگی و نبود لرزه‌ای هستند. از این نظر خطر زمین‌لرزه در این دو شهر باید حتماً مورد توجه قرار گیرد. ولی اینکه با بمباران‌های دوازده‌روزه و تجاوز دشمن در ۲۳ خرداد تا ۳ تیر ۱۴۰۴ حتی آن بمباران‌ها و اصابت پرتابه‌هایی که در نزدیکی یا روی رد سطحی گسل‌های مهم تهران و تبریز انجام شده، موجب تحریک این گسل‌ها می‌شود یا شده؟ جواب منفی است. مهمان و محل عمده تجمع استرس بر روی گسل‌های شهرهای تهران و تبریز در ژرفای بیش از ۵ کیلومتر از سطح زمین است. بنابراین این حملات ۱۲ روزه نیز لرزه‌خیزی طبیعی گسل‌های شهرهای ما مؤثر نبوده‌اند.

بزرگ‌ترین زلزله‌های انسان‌ساخت کدام رخدادها هستند؟

«بزرگ‌ترین» زلزله‌ی ناشی از فعالیت‌های انسانی (انسان‌ساخت) بر اساس بزرگای زلزله با انرژی آزاد شده یا تأثیر انسانی قابل طرح است. بزرگ‌ترین زلزله انسان‌ساخت بر اساس بزرگا و انرژی آزاد شده لرزه‌ای، آزمایش هسته‌ای زیرزمینی «تایگاه» شوروی و بزرگ‌ترین آزمایش زیرزمینی در تولیا زملیا در ۱۲ سپتامبر ۱۹۷۳ انجام شد که شامل چهار دستگاه هسته‌ای با قدرت ۴.۲ مگاتن — جمعاً حدود ۱۶ مگاتن — و زلزله‌ای با بزرگای حدود ۶.۶ ایجاد کرد و بهمتی ۸۰ میلیون تنی را به راه انداخت که دو نهر یخچالی را مسدود کرد و دریاچه‌ای به طول ۲ کیلومتر ایجاد کرد که به دریاچه هسته‌ای معروف شد. ضمناً آزمایش هسته‌ای کره شمالی در سوم سپتامبر ۲۰۱۷ که آزمایش بمب هیدروژنی بود با قدرت انفجار حدود ۱۰۰ تا ۳۰۰ کیلوتن - ۶ تا ۱۶ برابر بمب هیروشیما ۱۹۴۵ - زلزله‌ای با بزرگای حدود ۶.۱ را موجب شد.

دیدگاه

پیام یک حضور هدفمند

حضور شخص رئیس‌جمهور در اجلاس سران سازمان همکاری اقتصادی (اکو) آن‌هم در شرایطی که کشور متوتر در وضعیت پساجنگ قرار داشت، خود به تنهایی حامل این پیام بود که دیپلماسی در متظومه فکری جمهوری اسلامی ایران نه تنها تعطیل‌پذیر نیست، بلکه در سخت‌ترین شرایط، فعال‌تر و هدفمندتر از همیشه پی گرفته می‌شود.

حضور شخص رئیس‌جمهوری آن‌هم در شرایطی که کشور هنوز در وضعیت پساجنگ قرار داشت، خود به تنهایی حامل این پیام بود که دیپلماسی در متظومه فکری جمهوری اسلامی ایران نه تنها تعطیل‌پذیر نیست، بلکه در سخت‌ترین شرایط، فعال‌تر و هدفمندتر از همیشه پی گرفته می‌شود. این انتخاب، فراتر از یک سفر رسمی، حضور دوباره‌ای برای جمهوری اسلامی در عرصه تعاملات منطقه‌ای و نمایش نوعی ثبات، اقتدار و اعتماد به نفس راهبردی در مقابل چالش‌هایی بود که دشمنان دری به تحمیل آن بودند.

در فضای اجلاس اکو، صمیمیت حاکم بر دیدارهای دوجانبه رئیس‌جمهوری با سران کشورهای منطقه از جمله اخستن‌توریباکستان، رئیس‌جمهوری ترکیه و میزبان اجلاس، رئیس‌جمهوری آذربایجان، نه تنها نشان از متفاوت بودن دیپلماسی داشت، بلکه به تعبیری، مهر تأییدی بر مقاومت و ایستادگی ملت ایران پس از موج اخیر حملات نیز بود. گفت‌وگوهایی که پیرامون گسترش همکاری‌ها در حوزه‌های اقتصادی، انرژی، حمل‌ونقل و گردشگری انجام شد، نشان می‌دهد که تهران نه تنها در پی تقویت فضای امنیتی خود، بلکه به دنبال بازتعریف نقش منطقه‌ای‌اش، به‌صورت سیاست همسایگی و همکاری‌های چندجانبه‌است.

رئیس‌جمهوری ایران در حاشیه این نشست همچنین بر ظرفیت‌های مغفول‌مانده‌ی همچون گردشگری منطقه‌ای به‌عنوان قلق جدید همکاری در قالب آو تأکید کرد. موضوعی که می‌تواند به نوعی بازتعریف پیوندهای زمین‌مبنای ملت‌های منطقه و کاهش تنش‌های تاریخی و ژئوپلیتیکی باشد.

سفر رئیس‌جمهوری به خاکستری در حالی صورت گرفت که برخی در داخل نسبت به این‌روند بی‌اعتمادی ابراز می‌کردند. اما اکنون بازتاب‌های مثبت این حضور و حمایت‌هایی که از مواضع ایران صورت گرفت، حاکی از آن است که این اقدام، نه فقط از حیث سیاسی و امنیتی، بلکه از منظر بازسازی دیپلماسی منطقه‌ای جمهوری اسلامی نیز مؤثر و بموقع بوده است.

به تعبیر دقیق‌تر، ایران با این سفر بار دیگر نشان داد که در مواجهه با بحران، به جای انفعال یا انزوا راهبرد خود را بر پایه گفت‌وگو، حضور فعال و بهره‌گیری از فرصت‌های دیپلماتیک بنا می‌نهد؛ رویکردی که می‌تواند نقشه آینده متفاوت منطقه‌ای را نیز تحت تأثیر قرار دهد.

مهدی طباطبایی، معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس‌جمهور

برش

با عالم و آدم در گیر!

شبکه سی ان ان به تازگی در اقدامی اینکاری، فهرستی از افراد و نهادهایی را تهیه کرده که ظرف ۴۸ تا ۷۲ ساعت اخیر، هدف حمله و تهدیدات دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا بوده‌اند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از القدس شبکه سی ان ان به تازگی در اقدامی اینکاری، فهرستی از افراد و نهادهایی را تهیه کرده که ظرف ۴۸ تا ۷۲ ساعت اخیر، هدف حمله و تهدیدات دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا بوده‌اند در این فهرست، می‌توان نام‌هایی نظیر ایلان ماسک، دستگاه قضایی اسرائیل، کشورهای ژاپن و کانادا، رهبران ممدانی، و برخی از ستاتورها و رسانه‌ها و حتی دانشگاه «هاروارد» را مشاهده کرد. سی‌ان‌ان ابراز شگفتی می‌کند که ترامپ، انگار با همه عالم درگیر است و ریاست جمهوری خود را صرفاً بر پایه تنش و دعوا تعریف کرده است.

البته که این مسأله به هیچ عنوان امر عجیبی نیست و بیشتر هم بسیاری به‌انتقاد از ترامپ تأکید کرده‌اند که او باید در رویکردهای خود تغییرات جدی را ایجاد کند. با این همه، ایجاد یک رئیس جمهور آمریکا با همه عالم و آدم در جنگ است، در نوع خود ۳ پیام مهم دارد.

اول اینکه این مسأله نشان می‌دهد آمریکا تا چه اندازه از آرمان‌های ادعایی خود و اینکه ارزش زیادی را برای گفت‌وگو و تعامل قائل است، فاصله گرفته است. حکمرانی آمریکایی و رهبران این کشور مدت‌هاست که به شیوه‌های مختلف خود را به مثابه نقطه اوج امور انسانی نظیر گفت‌وگو و حل مسالمت‌آمیز اختلافات معرفی می‌کنند اما اکنون وقتیت آمریکا و رهبران آن پیش چشم جهانیان قرار گرفته است. در واقع، آمریکای حقیقی به معنای واقعی کلمه ظاهر شده است.

نکته دوم اینکه درگیری‌های مداوم ترامپ نشان از آن دارد که وی برخلاف ادعاهای خود و دراز، رئیس جمهوری موفق در آمریکا نبوده و نخواهد بود. او عملاً در حال هدایت آمریکا به سمت دیکتاتوری محض است و فضایی را برای گفت‌وگو باز نمی‌گذارد از نگاه وی، آمریکا زمانی خوب است که همگان از وی اطاعت کنند. از این رو، درگیری‌های پی‌در‌پی او با عالم و آدم، جلوه‌هایی عینی از یک رئیس جمهور شکست خورده را پیش چشم جهانیان قرار داده است. و سوم اینکه بالا بودن سطح درگیری‌های ترامپ چه در حوزه سیاست خارجی و چه سیاست داخلی آمریکا گواهی بر این واقعیت است که سطح کنش و ماهیت امر سیاسی در آمریکا به شدت نزول کرده است. در واقع، سطح تنش‌های سیاسی و اجتماعی در آمریکا به قدری اوج گرفته که دیگر صحبت کردن از مقاومه و تعامل، یک شوخی بزرگ است و متاقع افراد تنها در صورتی به پیش می‌رود که آن‌ها از قدرت بیشتری برخوردار باشند به بیان ساده‌تر، در داخل نظام حکمرانی آمریکا نوعی قانون جنگل حاکم شده که در آن اقویا شانس بقا دارند و بقیه حتی اگر حرف حق و مطنقی بزنند، گزینه‌ای جز نابودی و انزوا را پیش روی خود نمی‌بینند.

بیژن ایرانی

اشاره

یمن به عصر ناوهای آمریکایی پایان داد؛ تهدیدی که کابوس واشنگتن شد

کارشناسان و ناظران امور امنیتی معتقدند که دوره ناوهای هواپیمابر که آمریکا طی دهه‌های گذشته از طریق آن‌ها قادر به ایجاد وحشت در میان رقبایش بود، به پایان خود نزدیک شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، پایگاه خبری الجزیره در مقاله‌ای با اشاره به تاثرعنین تنش‌ها در عرصه بین‌الملل به فقدان کارایی ناوهای هواپیمابر در دنیا پرداخته و نوشت که ناو هواپیمابر «جرالد فورد»، یک «شهر معلق روی آب» توصیف می‌شود و از جدیدترین و پیشرفته‌ترین ناوهای هواپیمابر در آمریکا به شمار می‌رود. این ناو در سال ۲۰۱۷ و در دوره اول ریاست جمهوری دونالد ترامپ به بهره‌برداری رسید و پیشرفته‌ترین ناو هواپیمابر در جهان به شمار می‌رود که بالغ بر ۱۰۰ هزار تُن وزن دارد. بسیاری از تحلیلگران این ناو را نشان دهنده قدرت نیروی دریایی آمریکا می‌دانند. ناوهای هواپیمابر به عنوان یک فرودگاه متحرک قادر به حمل و پرواز دهها جنگنده هستند و از مدت‌ها پیش به عنوان نمادی از سلطه آمریکا بر آب‌های بین‌المللی به شمار می‌رفتند. الجزیره می‌افزاید که گسترش تکنولوژی تسلیحات دوربرد هجومی، شهرهای معلق روی آب که برای تولید آنها میلیاردها دلار هزینه شده است را در معرض حمله موشک‌های مافوق صوت و موشک‌های ضد کشتی و پهپادهای ارزان قیمت قرار داده است. این موضوع باعث شده «پیت هگست» وزیر دفاع آمریکا از خصوص ارزش این ناوها ابراز تردد کند. او در مصاحبه‌ای که در نوامبر گذشته انجام داد، تصریح کرد که ۱۵ موشک مافوق صوت می‌تواند ۱۰ ناو هواپیمابر آمریکایی را در ۲۰ دقیقه غرق کنند. اظهارات هگست مُهر تأییدی بر خطراتی است که ناوهای بزرگ و گران قیمت که روزی افتخارآمیز آمریکا به شمار می‌رفتند را تهدید می‌کند. بسیاری از تحلیلگران نظامی با اشاره به این تحولات معتقدند که دوره ناوهای هواپیمابر آمریکا از نوع جرالد فورد است که در اقیانوس آرام و اطلس و دریای مدیترانه و خلیج فارس مستقر هستند. آمریکا از طریق این ناوها تلاش دارد آزادی کشتیرانی و تجارت جهانی را به نفع خود دنبال کند. ناوهای جرالد فورد، هزینه‌ی تولید زیادی دارند و هر کدام از آنها ۱۳ میلیارد دلار هزینه بر می‌دارد. این در حالی است که ۴.۴ میلیارد دلار نیز هزینه مطالعات علمی و فنی صورت گرفته برای تولید این ناوها شده و استفاده از آنها نیز هزینه‌های زیادی دارد. ساخت جرالد فورد بالغ بر ۱۰ سال طول کشیده و از آنجا که تأسیسات اتمی در درون خود دارد، امکان حضور در دریا به مدت ۲۰ سال بدون سوخت گیری را دارا است. این ناو ۷۵ طبقه دارد و طول آن ۳۳۵ متر است و می‌تواند ۸۰ هواپیمای جنگی را روی خود حمل کند. تعداد کادر فعال این ناو به ۵ هزار نفر می‌رسد. با این وجود «ستافورس آتلاه‌ز لوغاو» روزنامه نگار و کارشناس مسائل نظامی در خصوص کارایی این ناوها در آینده ابراز تردید کرده و می‌گوید که کارایی آنها هنگامی پایین آمد که رقبای آمریکا به استفاده از موشک‌های ارزان قیمت و پهپادها دست زدند؛ موشک‌ها و پهپادهایی که قادر به حمله به اهداف دریایی و غرق کردن این ناوها هستند. به این ترتیب مفهوم جنگ‌های دریایی در آینده تغییر پیدا می‌کند. یحیی سریع در آوریل گذشته از حمله به ناو هواپیمابر آمریکایی «هری ترومن» خبر داد. نیروی هوایی آمریکا گزارشی را منتشر کرد که نامش را بعد از حمله به عملیات خود اطلعه می‌دهد، اما آمریکا موفقیت ناوهای خود را تغییر داد تا از حملات موشکی یمنی‌ها در امان بماند. البته پیش از این نیز ناوهای آمریکایی در معرض حمله نیروهای یمنی قرار گرفته بود، اما از این حمله‌ها جان به در برده بودند.

موشک‌های مافوق صوت، ناوهای هواپیمابر را بازنشسته کردند

آمریکا در حل حاضر سامانه‌های دفاعی که بتواند موشک‌های مافوق صوت را بی‌خنثی کند ندارد. یمنی‌ها در اختیار ندارد موشک «فتاح ۲۷» از جمله تولیدات چین است که برای حمله به ناوها طراحی شده و در سال ۲۰۲۱ از آن رونمایی شده است. این موشک یک موشک بالستیک قادر به حمل کلاهکی است که می‌تواند از بدنه موشک جدا شده و با سرعت مافوق صوت به سمت هدف مورد نظر حمله کند. برد این موشک بین ۵۰۰۰ تا ۸۰۰۰ کیلومتر ارزیابی شده که قادر به پرواز در ارتفاعات پایین و تغییر جهت ناگهانی است و همین موضوع هدف قرار دادن آن را مشکل می‌کند.

قایق‌های هجومی، قاتل ناوهای آمریکایی

قایق‌های هجومی کوچک و بدون سرنشین از دیگر تهدیداتی است که ناوهای مذکور را هدف قرار می‌دهد. در مقور شبیه سازی که در سال ۲۰۰۵ در مقابل سواحل کالیفرنیا انجام شد، یک زیردریایی ارزان قیمت کوچک سوئدی موفق شد شبیه سازی غرق کردن ناو آمریکایی رونالد ریگان را با موفقیت انجام دهد.

پهپادها؛ دشمن ارزان قیمت ناوهای آمریکا

پهپادها از دیگر تهدیدات ناوهای هواپیمابر به شمار می‌روند و موفق شدند موازنه قدرت را در بسیاری از جنگ‌ها و منازعات منطقه‌ای طی سال‌های اخیر جابجا کنند. به همین علت بسیاری از کشورها به سمت سرمایه‌گذاری برای تولید پهپادها قدم برداشته‌اند. این پهپاد‌ها چند نوع هستند که شامل پهپادهای شناسایی و پهپادهای جنگی و انتحاری‌اند و قیمت بسیار پایینی دارند و به همین علت به سلاحی رایج بین کشورها تبدیل شده‌اند. گزارش‌های موجود نشان می‌دهد که ۲ حمله پهپادی ارزان قیمت می‌تواند یک ناو هواپیمابر را کاملاً تعطیل یا حتی غرق کند. «جاناتان هید» کارشناس و روزنامه نگار شبکه بی بی سی با اشاره به این گزارش نسبت به کارایی ناوهای هواپیمابر ابراز تردید کرده و می‌گوید که این ناوها ممکن است طی چند دقیقه با سلاح‌هایی که ارزش آنها از چند هزار دلار پایین‌تر است، غرق شوند. «هایکل اوهانلون» مدیر مطالعات برنامه سیاست خارجی مؤسسه بروکینگز در آگوست سال ۲۰۲۱ به بررسی هزینه‌های دفاعی آمریکا پرداخته و نسبت به آینده ناوهای بزرگ آمریکایی و قدرت آنها در ایستادگی در برابر تهدیدات روزافزون ابراز تردید کرد. «فستیو بالیستری» افسر سابق نیروی ویژه آرتش آمریکا در مقاله‌ای در این رابطه، دوران ناوهای هواپیمابر را پایان یافته تلقی کرده و این سوال را مطرح کرد که در صورت غرق شدن یکی از این ناوها، سرنوشت حدود ۸۰ یا ۹۰ جنگنده‌ای که در آن وجود دارد، چه خواهد بود؟

مکث

گرانی برنج دستپخت دلالان

برنج دومین کالای استراتژیک پس از گندم در کشور است که جایگاه ویژه‌ای در سفره خانوارهای ایرانی دارد. قیمت این محصول طی سال‌های گذشته افزایش زیادی داشته است. گرانی برنج ایرانی مصرف‌کنندگان را بحسب گزینه‌های خارجی سوق داده است که با توجه به اختلاف قیمت گزینه قاتصادی‌تری محسوب می‌شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از جاجرم آنلاین، به همین دلیل امروزه برخی دهک‌های آسیب‌پذیر کشور برنج خارجی مصرف می‌کنند. بنابراین افزایش قیمت برنج که یکی از اقلام اصلی سبد مصرفی خانوارهای ایرانی به‌شمار می‌رود، مستقیماً بر سطح رفاه خانوارهای کم‌درآمد و متوسط تأثیرگذار است. برخی معتقدند برنج وارداتی و افزایش بی‌رویه قیمت برنج ایرانی جلوگیری می‌کند و کمبود و افزایش قیمت برنج خارجی می‌تواند تولانی در تولید داخل ایجاد کند.

بازار برنج کشور در یک ماه گذشته از نیمه خرداد تا ابتدای تیرماه ۱۴۰۴ با افزایش قابل توجه قیمت‌ها مواجه بوده که این افزایش هم در انواع ایرانی و هم در گونه‌های وارداتی دیده می‌شود. براساس گزارش‌های میدانی از بازار خردهٔ‌فروشی در تهران و شهرهای شمالی، قیمت هر کیلو برنج طارم هاشمی در ابتدای تیر به محدوده ۲۷۰ تا ۳۰۰ هزار تومان رسیده است. همین محصول در اواسط خردادماه گذشته در محدوده ۲۲۰ تا ۲۴۰ هزار تومان بود. قیمت برنج تجیر گرگان حدود ۱۸۵ هزار تومان، صدری گیلان ۲۸۰ هزار تومان و شیروودی مستاز ۲۴۰ هزار تومان است. قیمت برنج وارداتی نیز با رشد قیمت مواجه بوده به‌طوری که برنج پاکستانی ممتاز در نیمه‌ماه به حدود ۱۵۰ تا ۱۶۰ هزار تومان رسیده و برنج هندی دانه‌بلند در برخی خردهٔ‌فروشی‌ها حتی به ۸۰۰ هزار تومان نیز نزدیک شده است. درحالی که پایان بهار، قیمت انواع هندی بین ۵۰ تا ۶۵ هزار تومان نشان داشت.

افزایش ۸۵ درصدی قیمت برنج

مرکز آمار ایران در گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده مربوط به خردادماه ۱۴۰۴ از نرخ تورم ماهانه ۴۰ درصدی خوراکی‌ها و ۶.۷ درصدی نان و غلات در سومین ماه سال جاری خبر داد که نسبت به اردیبهشت‌ماه امسال به ترتیب ۴ واحد درصد و ۱.۶ واحد درصد افزایش یافته‌اند.

گزارش مرکز آمار از متوسط قیمت کالاهای خوراکی در خرداد امسال نیز نشان می‌دهد در گروه نان و غلات برنج ایرانی با ۱۱.۱ درصد، ماکارونی با ۴ شدرصد و رشته آش با ۴.۴ درصد بیشترین افزایش قیمت را نسبت به اردیبهشت داشته‌اند. براساس همین گزارش، برنج ایرانی رتبه ۵ در بین کالاها با بیشترین افزایش قیمت را ثبت کرده است. همچنین متوسط قیمت هر کیلو برنج ایرانی درجه یک در خردادماه امسال نسبت به همین ماه در سال گذشته افزایش ۸۵ درصدی را نشان می‌دهد. براساس گزارش مرکز آمار، متوسط قیمت هر کیلو برنج ایرانی درجه یک در خرداد سال گذشته حدود ۱۱۹ هزار تومان بوده که در اردیبهشت امسال به ۱۹۷ هزار تومان و در خردادماه به ۲۲۰ هزار تومان رسیده که کمترین و بیشترین قیمت برنج ایرانی در خردادماه ۱۶۵ هزار و ۶۰۰ تومان و ۴۲۱ هزار و ۲۰۰ تومان بوده است.

متوسط قیمت هر کیلو برنج خارجی درجه یک (وارداتی) که در خرداد سال گذشته حدود ۶۱ هزار تومان بود، در اردیبهشت و خرداد امسال به ترتیب ۸۲ هزار و ۷۰۰ تومان و ۸۴ هزار و ۶۰۰ تومان اعلام شده است. بر همین اساس متوسط قیمت هر کیلو برنج وارداتی در خرداد سال جاری نسبت به مه‌ال قبل از آن ۲.۴ درصد و نسبت به خردادماه سال گذشته ۲۸.۶ درصد افزایش را ثبت کرده است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد جدا عامل در افزایش قیمت برنج نقش داشته که برخی قتالان بازار می‌گویند بخشی از افزایش قیمت به‌دلیل احتکار و کاهش عرضه مصنوعی از سوی برخی صمدحقوقشان بوده است. با این حال کاهش واردات و نظارت ناکافی در افزایش قیمت برنج بی‌تأثیر نبوده و سهم این محصول را در بازار کاهش و قشار تقاضا به برنج داخلی را افزایش داده است. رشد قیمت نهاده‌های کشاورزی کود، دستمزد کارگر و حمل‌ونقل در سال ۱۴۰۴ از جمله دلایل دیگر رشد قیمت تمام‌شده برنج تولیدداخل به‌شمار می‌رود.

قیمت جدید برنج تنظیم‌بازاری

با این حال دولت برای تنظیم بازار برنج، مصنوعیت واردات و ترخیص آن از گمرکات کشور را که هرساله در ایام برداشت این محصول در کشور انجام می‌شد لغو کرد. برهمین اساس معاون اول رئیس‌جمهور هفته گذشته تصویب‌نامه هیأت وزیران در خصوص لغو مصنوعیت ترخیص برنج در قصل برداشت (اول مرداد هر سال تا پایان آبان همان سال) برای سال جاری را به وزارتخانه‌های صمت، اقتصاد و جهاد کشاورزی ابلاغ کرد. با این اقدام واردات و عرضه برنج خارجی افزایش پیدا خواهد کرد. معیدرضا خاکی‌جیب انجمن واردکنندگان برنج می‌گوید: دلیل اصلی گرانی اخیر، عدم تخصیص به‌موقع ارز به محموله‌های وارداتی است. از اسفند سال گذشته تا پایان اردیبهشت امسال، ثبت سفارش‌های که برای واردات برنج انجام شده بود به‌دلیل عدم تأمین ارز مسکوت مانده است. همین موضوع باعث شد بازار با کمبود عرضه و درنتیجه بارشد شدیدقیمت مواجه شود. وی تأکید کرد: درهفته‌های اخیر بخشی ازمحموله‌های معطل در گمرک‌ها ترخیص شده‌اند اما این قرارنیست همچنان کند پیش می‌رود و تازمانی که تأمین ارز به شکل روان و مستمر صورت نگیرد، نمی‌توان انتظار داشت قیمت‌ها به‌سرعت کاهش یابد.

دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران اعلام کرد: با لغو ممنوعیت قصلی واردات، تسریع در تخصیص ارز و سرعت گرفتن روند ترخیص محموله‌ها از گمرکات، بازار برنج به‌سمت تعادل هرچه بیشتر در حرکت است.

وی همچنین قیمت مصوب جدید برنج هندی برای مصرف‌کننده را ۴۱ هزار و ۸۰۰ تومان و برنج پاکستانی ۶۴ هزار و ۳۰۰ تومان اعلام کرد و افزودن این قیمت‌ها سفارش مصرف‌کننده برای «اکیفیت ترین» نوع برنج هستند و نباید از این ارقام فراتر روند.

تولید ۱.۸ میلیون تن برنج در کشور

مجید آنجینی، معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی نیز گفت از آنجا که کسری برنج مورد نیاز کشور از محل واردات تأمین می‌شود، دولت مصوبت جهادرامه واردات برنج در قصل برداشت را برداشت تا مشکلی در بازار مصرف رخ ندهد. وی بیش‌بینی کرد با توجه به تداوم خشکسالی و محدودیت منابع آبی امسال بین ۱.۶ تا ۱.۸ میلیون تن برنج در کشور تولید شود.